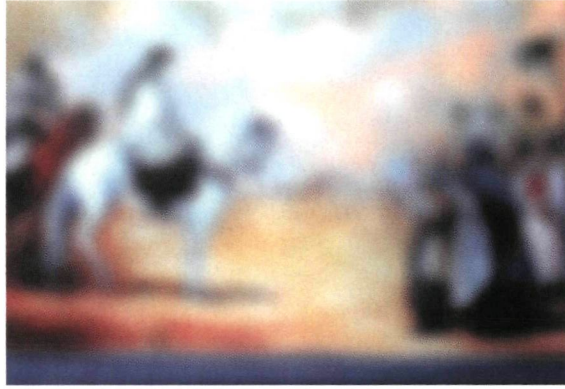

Hız. Hüseyn'in ŞEHÂDETI

Dr. Ömer Menekşe
Derleme ve Yayın Şubesi Müdürü

"Kurretü'l-ayni habîb-i
kibriyâsın ya Hüseyn

Nûr-i çeşm-i şah-ı mer-
dân murtazâsın ya Hü-
seyn

Hem ciğerpâre-i Zehra
Fatıma hayrû'n-nisa

Ehl-i beyt-i murtaza Âl-i
abâsın ya Hüseyn." (Türk

Musikisi Klâsiklerinden, ilâhiler,
İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı, İstanbul, 1933, II, 62)

Hazret-i Hüseyn... Hazret-i Ali ile Hz. Fatıma'nın
küçük oğlu;

Rasulullah (s.a.s) Efendimizin kendisiyle oyun oynadığı, kucağına alıp okşayıp sevdiği, hatta secde de iken sırtına bindiğinde ininceye kadar secde beklediği (Nesai, İftitah, 82; Ahmet b. Hanbel, Müsned III, 493-494, 6, 99) sevgili torunu... Peygamberimizin, ağabeyi Hasan'la beraber dünyanın iki çiçeği, ahirette de, "cennet çocuklarının efendileri" diye övüldüğü (Buhârî, Menakıb, 22) ve "Allah'ım, ben onları seviyorum, Sen de sev!" diye haklarında dua ettiği, (Tirmizî, Menakıb, 31) adını bizzat kendisinin koyduğu ciğerpâreleri... Sokakta oynarken görüp de hızlıca arkasından yaklaşıp kendisiyle kovalamaca oynadığı, yakalamaya çalıştığı, yakalayınca da yüzünü okşayıp yanaklarından öperek sevdiği göz nuru...

İki Cihan Güneşi Efendimizin şefkat ve merhamet pınarından doyasıya içerek büyüyen, dedesinin yanından hiç ayrılmayan, onun mübarek dizlerinde oturarak, onun sevgi dolu gönlünden feyizler alarak yetişen Hz. Hüseyn...

Hız. Hüseyn, yedi yaşında dedesini, sekiz yaşında da annesini kaybetti. İlk eğitimini Allah'ın Elçisi'nden aldı. Daha sonra babasının gözetiminde Ebu Abdurrahman es-Sülemî tarafından, Medine Mes-

cidi'nde diğer çocuklar ile birlikte kıraat okudu. Babasından, da fıkıh dersleri aldı. Bu gayretlerin sonucunda bir fıkıh ve hadis alimi olarak yetişti. İlimle uğraşıyordu. Yaşı da ufaktı. Onun için ilk iki halife döneminde cereyan

eden olayların hiçbirinde yer almadı. Fakat Hız. Osman dönemindeki fetih hareketlerinde kardeşi ile birlikte bir nefer olarak yer aldı. Ayrıca Hız. Osman'ın asiler tarafından kuşatılması hadisesinde, ağabeyi Hasan ile birlikte onu korumak amacıyla kapısında günlerce nöbet tuttu.

Babası Hız. Ali'nin halifeliği döneminde onunla beraber bütün siyasî hadiselerde yer alan Hız. Hüseyn, babasının vefatından sonra, ağabeyi Hız. Hasan'a biat etti.

Hız. Hasan'ın hilâfeti Muaviye'ye devretmesinden sonra Medine'ye yerleşti ve Muaviye'nin ölümüne (60/680) kadar hiçbir siyasî hâdisede yer almayıp, kendisini ibadet ve ilme verdi. Hız. Hasan'ın (49/669) vefatından sonra, Kûfelilerin Muaviye'ye isyan etmesi için yaptıkları baskılara direndi, Muaviye'ye yaptığı biatı bozmayı reddetti. Muaviye'nin ölmeden önce oğlu Yezid'i veliaht ilân etmesi, Hız. Hüseyn'in hayatında bir dönüm noktası oldu.

Hilâfetin saltanata dönüşeceğini gördüğü için, Muaviye'nin bu uygulamasını şiddetle eleştirdi ve tüm baskılara rağmen Yezid'e biat-etmeyi reddetti. 60/679 yılının Recep ayında Muaviye'nin ölmesi, bu baskıları dayanılmaz hâle getirince, Medine'yi terk edip Mekke'ye doğru yola çıktı.

H. Hüseyin'in Yezid'e biat etmeyip, Mekke'ye gittiği haberini alan Kûfe'nin ileri gelenleri, onu hilafete getirmek için kendisine davet mektupları yazdılar. Kûfe kenti, H. Hüseyin'in askerî destek bulabileceği en önemli kentlerden biri idi. Ancak H. Hüseyin, babası H. Ali ve ağabeyi H. Hasan'ı yalnız bırakan Kûfelilere çok fazla güvenmiyordu. Bunun üzerine, durumu yerinde incelemesi için amcasının oğlu Müslim b. Akil'i bu şehre gönderdi. Kûfe'ye gelen Müslim, H. Hüseyin adına 18.000 kişinin biatını alınca, kendisine haber gönderdi ve bir an önce Kûfe'ye gelmesini istedi. H. Hüseyin, Müslim tarafından gönderilen bu haberlerden sonra, Kûfe'ye gitmek üzere hazırlanmaya başladı ve hicrî 61/680 yılı, Zilhicce ayının üçüncü günü Kûfe'ye hareket etti.

H. Hüseyin'in Kûfe'ye gelmek üzere yola çıktığı, halkın önemli bir kısmının kendisine biat ettiği haberi Kûfe valisi Nu'man b. Beşir'e ulaşınca, vali buna sevinmemekle beraber, ciddi bir önlem almak için de harekete geçmedi. Çünkü o, H. Peygamberin torunu Hüseyin'e karşı gelişecek bir hareketin içerisinde yer almak istemiyordu. Bunu fark eden Emevî taraftarları, durumu Emevî halifesi Yezid b. Muaviye'ye bildirdiler. Yezid, Nu'man b. Beşir'i valilikten aldı ve yerine Basra valisi Ubeydullah b. Ziyad'ı atadı. Hiç zaman kaybetmeden Basra'dan Kûfe'ye hareket eden Ubeydullah, önce Kûfe'deki H. Hüseyin taraftarlarını sindirmek için harekete geçti ve H. Hüseyin adına Müslim b. Akil'e destek veren grubu dağıtmaya çalıştı. Ubeydullah b. Ziyad ve Kûfe'nin ileri gelenleri bu insanları, Suriye'den gelmekte olan askerler ve aldıkları yardımların kesilmesi ile tehdit ettiler. Müslim b. Akil ve H. Hüseyin'e verdikleri desteği çekmeleri durumunda, kendilerine yapılmakta olan ekonomik teşviklerin artırılacağı vaadinde bulununca halk dağıldı. Halkı dağıtmayı başaran Ubeydullah b. Ziyad, H. Hüseyin adına biat toplamakta olan Müslim b. Akil ile onu koruyan Hani b. Urve'yi yakalatarak öldürdü.

Kûfe'ye gitmek için yola çıkmış olan H. Hüseyin, es-Sa'lebiyye'ye geldiğinde, Kûfelilerin biatlarından caydığını ve Müslim b. Akil ile Hani b. Urve'nin öldürüldüğünü öğrenince geri dönmek istedi. Fakat bu defa da Müslim b. Akil'in çocukları ve kardeşlerinin ısrarı üzerine yola devam etmeye mecbur oldu. Bu arada taraftarlarına isteyenlerin ayrılabilceğini söyledi, onlar da ayrıldılar; yanında sadece aile fertleriyle birlikte yaklaşık yetmiş kişi kaldı. Böylece sayısı azalan kabile, 2 Muharrem 61'de Kerbelâ'ya vardı.

Kûfe valisi Ubeydullah'ın emriyle kabileyi uzun süredir 1.000 kişilik kuvveti ile gözetlemekte olan Hür b. Yezid, H. Hüseyin'in Kerbelâ'ya ulaştığını

valiye bildirdi, o da kafilenin sarp ve müstahkem yerlere sığınmasına engel olunmasını, susuz ve savunmasız bir yerde konaklamaya mecbur edilmesini istedi. Re'y valiliğine getirilen Ömer b. Sa'd b. Ebu Vakkas'a da ordusuyla H. Hüseyin'in üzerine yürümesini emretti. Ömer b. Sa'd, H. Hüseyin'e uygulanmakta olan ablukayı daha da daralttı. Direnişini kırmak için, Fırat nehrinden içme suyu almalarına dahi müsaade etmedi. H. Hüseyin, Kûfe'ye giremeyeceğini anlayınca şu üç öneride bulundu:

1. Geldiği yere geri dönmesine müsaade edilmesi,
2. Şam'a halife Yezid'e giderek, onunla görüşmesine izin verilmesi,

3. Hindistan'a yapılması düşünülen fetihlere, bir nefer olarak katılmasına müsaade edilmesi.

H. Hüseyin'in bu istekleri, Ömer b. Sa'd tarafından Ubeydullah'a iletili. Ancak o, bu şartlardan hiçbirini kabul etmedi ve H. Hüseyin'in hiçbir şart ileri sürmeden kendisine biat etmesini, aksi takdirde öldürülmesini emretti.

Netice olarak, Yezid b. Muaviye'ye biat etmeyi reddeden H. Hüseyin 61/680 yılında Ömer b.

Sa'd komutasındaki ordu tarafından, Ubeydullah b. Ziyad'ın emriyle, beraberindeki yetmiş iki kişi ile birlikte Kerbelâ'da şehit edildi. (Ethem Ruhi Fırlalı, "Hz. Hüseyin", DİA., XVIII, 518-521; Ayrıca bk. M. Asım Köksal, İslâm Tarihi, Hz. Hüseyin ve Kerbelâ Faciası, Ankara, 1979)

Yıllardan 680... aylardan Muharrem...

"Yıllar geçiyor ki ya Muhammed,
Aylar bize hep Muharrem oldu.
Akşam ne güneşli bir geceydi,
Eyvah o da leyl-i mâtem oldu. "

Mehmet Akif doksan sene önce yazdığı, "Pek Hazin Bir Mevlid Gecesi" isimli şiirine bu beytler ile başlamıştı.

Muharrem ... hüznün gecesi... Kerbelâ... Hz. Hü-

Aylar ve yıllar geçtikçe daha çok yaktı bağrıları Hz. Hüseyin'in aşkı... Çocuklara, ona olan sevgiyle Hüseyin adı verildi. Ve onun kan damlalarıyla sula- nan topraklarda insanlar mekân tutmaya başladılar. Çöller hayat buldu, Hüseyin aşkıyla yeşillendi, imar oldu. Çöl ile birlikte gönüllerdeki sevgi de ço- ğaldı ve Kerbelâ önce bir kasaba, sonra Hüseyin sevgisiyle ruh ve kültür oldu. O aşk ki, Kerbelâ'nın taşına, tuğlasına şekil verdi, kubbesine yapısına es- tetik oldu. Meşhedü'l-Hüseyin'e Mimar Sinan'ın usta çizgileri ve Matrakçı Nasuh'un bakışı yansıdı... Camisini, Sultan III. Murat'ın valisi Ali Paşa yaptırdı, türbesini Necip Paşa eliyle Sultan Abdülmecid onarttı. "Hadikatü's-Suadâ" adıyla kitabını Fuzulî yazdı, ağıtını Kâzım Paşa...

"Yârân olup serâpâ mest-i mey-i şehâdet
Meydanda kaldı tenhâ ol mihr-i evc-i hâcet
Bu hâl olup adûya sermâye-i cesâret
Etrafın aldı birden ol kavm-i pür-dalâlet

Yetmiş iki yerinden mecrûh olup nihayet
Bundan ziyade harbe Hak vermeyip icâzet
Düştü Hüseyin atından sahrâ-yı Kerbelâ'ya
Cibrîl var haber ver Sultân-ı Enbiyâya."

(Bütün dostları birer birer şehitlik şerbetiyle kendinden geçmişlerdi. Hacet göğünün güneşi (Hz. Hüseyin) savaş meydanında tek başına mücadele etmedeydi. Hasımları onun bu yalnızlığından cesaret alarak, birden etrafına üşü- şüp kılıç üşürmeye başladılar. Tam yetmiş iki yerinden yara- lanmış, gücü kesilmişti. Allah, daha fazla vuruşmaya müs- ade etmedi ve sevgili kulunu çekti yanına. Cebrail!.. Var Ne- biler sultanına tez haber ulaştır ki, Hüseyin atından düştü, bedeni Kerbelâ toprağına bulandı.)

Hz. Hüseyin şehit oldu... Onun şehadetini anla- tan, bu hüznü dile getiren, Ehl-i Beyt sevgisi ile do- lu gönüllerden süzülüp gelen duyguların kağıda dökülmüş manzumeleri olan, "Maktelü'l-Hüseyin" adında nice mersiyeler yazıldı. (Bkz. İlyas Üzümlü, "Hz. Hüseyin", DİA., XVIII, 522-524; Mustafa Uzun, "Kerbelâ ", DİA, XXV, 274,275; Şeyma Güngör, "Maktelü'l-Hüseyin", DİA., XXVII, 456-457) Gözyaşını kullar döktü ve kum- lar kuruttu...

Şimdi yıllardan 2005 ve aylardan yine Muhar- rem... Kerbelâ'da yine kan var, Kerbelâ'da göz ya- şı... Yetim çocuklar... Irak kan gölü...

"Âb-ı rûy-ı Habib-i Ekrem için
Kerbelâ'da revan olan dem için
Bakma ya Rab bizim günahımıza
Nazar et, can u dilden âhımıza "

(Sultan Murad Hüdavendigâr)

Ya Rab!... Sevgililer sevgilisinin yüzü suyu adı- na...

Kerbelâ'da akan kanlar adına...

Ya Rab!... Bakma sen günahımıza...

Belki candan ve gönülden ettiğimiz âhlara göre değerlendirebiliriz.

seyin'in şehâdeti...

Onun siyasî ihtiraslar uğruna acımasızca şehit edilmesi, Peygamberimizi ve onun Ehl-i Beytini se- ven müminleri derinden yaralamış, inanan kalpler incinmiş, asırlar geçse de gözyaşları dinmemiştir...

Fırat'ın yanı başında... Suyun akış sesini duyup dururken... Kuşatılmışlık içinde susuzluk çeken mazlum bir kabile... Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin ve yakınları... Kadınlar, çocuklar... Bir şid- det günü ki, asırlardır yürek kanatır.